

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

ГРОШІ І КРЕДИТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення дисципліни

Харків – 2017

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 21 вересня 2015 р., протокол № 2.

Укладачі:

доценти Д. І. Бойко,
О. О. Коковіхіна

Рецензент

проф. Л. Л. Калініченко

ГРОШІ І КРЕДИТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення дисципліни

Відповідальний за випуск Коковіхіна О. О.

Редактор Третьякова К. А.

Підписано до друку 24.12.15 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,75. Тираж 25. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

Зміст

Вступ.....	4
Програма курсу «Гроші і кредит».....	5
Методичні вказівки до практичних занять та організації самостійної підготовки студентів до модульного тестування за темами.....	13
Тема «Сутність і функції грошей».....	13
Тема «Грошовий оборот і грошова маса».....	18
Тема «Грошовий ринок».....	22
Тема «Грошові системи».....	26
Тема «Інфляція і грошові реформи».....	31
Тема «Валютний ринок і валютні системи».....	33
Тема «Кредит у ринковій економіці».....	38
Тема «Фінансові посередники грошового ринку».....	42
Тема «Центральні банки».....	44
Тема «Комерційні банки та їхні основні операції».....	48
Тема «Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною».....	52
Питання теоретичного характеру для самостійного опрацювання студентами.....	56
Список літератури.....	59

Вступ

Наукове розуміння сутності грошей, грошового обігу, кредитних відносин є необхідною складовою становлення професійних економічних знань студентів. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих бакалаврів з економіки відводиться навчальній дисципліні **«Гроші і кредит»**.

Самостійна робота студента є однією із важливих складових навчального процесу, яка безпосередньо впливає на глибину, неформальність і стійкість набутих знань та умінь.

Метою самостійної роботи студента є забезпечення засвоєння у повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи і його творчого застосування у майбутній професійній діяльності.

Дана методична розробка направлена на забезпечення підготовки студентів до аудиторних занять, контрольних робіт, тестів та інших форм поточного, модульного і семестрового контролю.

Самостійна робота з дисципліни „Гроші і кредит” передбачена навчальним планом підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня „бакалавр”.

Програма курсу «Гроші і кредит»

Тема 1. Сутність і функції грошей

Зміст теми. Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як особливий товар, мінова і споживча вартість грошей як товару. Гроші як гроші і гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Форми грошей та їх еволюція. Натурально-речові форми грошей, причини та механізм їх еволюції від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини та механізм демонетизації золота. Ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави у творенні кредитних зобов'язань у якості грошей.

Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираження вартості грошей при різних їх формах. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість зберігання грошей і відсоток.

Функції грошей. Поняття функції грошей та їх еволюція, функція міри вартості, її суть і сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошове вираження вартості товарів. Функція засобу обігу, її суть і сфера використання. Функція засобу платежу, її суть і відмінність від функції засобу обігу. Сфера використання. Функція засобу нагромадження, її суть і сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей. Роль грошей у ринковій економіці.

Основні терміни та поняття. Гроші як гроші і гроші як капітал. Форми грошей та їх еволюція. Функції грошей. Масштаб цін. Вартість грошей. Товарні гроші. Металеві гроші. Кредитні та електронні гроші. Вексель. Чек. Банкнота. Платіжна система.

Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса

Зміст теми. Поняття про грошовий оборот як процес руху грошей.

Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового обороту. Основні ринки, що взаємно пов'язуються грошовим оборотом. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту. Економічна основа та загальна схема грошового обороту.

Грошові потоки. Поняття про грошовий потік та критерії класифікації грошових потоків. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок окремих видів грошових потоків. Балансування потоку національного доходу та потоку національного продукту через внутрішній і зовнішній грошові ринки.

Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий грошовий оборот. Сектори грошового обороту; фінансовий та кредитний сектори.

Маса грошей, її динаміка в Україні, фактори, що визначають її зміну. Базові гроші. Грошові агрегати. Швидкість обігу грошей, поняття, фактори, що визначають швидкість обігу та її вплив на масу і стабільність грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.

Закон кількості грошей, необхідних для обороту, його суть, вимоги та наслідки порушення вимог. Механізм поповнення маси грошей в обороті.

Основні терміни та поняття. Грошовий оборот. Рух грошей. Грошові потоки. Грошова маса і грошова база. Готівковий оборот. Безготівковий грошовий оборот. Грошовий агрегат. Грошово-кредитний мультиплікатор.

Тема 3. Грошовий ринок

Зміст теми. Сутність грошового ринку. Об'єкт купівлі-продажу на грошовому ринку. Суб'єкти та інструменти грошового ринку. Неборгові та боргові зобов'язання. Депозитні і позичкові зобов'язання. Характеристика основних грошових

потоків грошового ринку. Канали руху грошових потоків та фінансовий (грошовий) ринок. Економічна структура грошового ринку. Характеристика основних видів фінансового ринку: короткострокових позик, короткострокових фінансових активів, цінних паперів, середньо- і довгострокових позик.

Сутність попиту на гроші. Попит на гроші і швидкість обігу грошей. Теоретичні моделі попиту на гроші. Цілі, мотиви та чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Трансакційний мотив. Попит на гроші і реальні доходи. Очікуваний доход на гроші. Купівельна спроможність грошей. Попит на гроші і норма відсотка. Особливості попиту на гроші в умовах перехідної економіки України.

Пропозиція грошей. Суть і механізм формування пропозиції грошей. Рівновага на грошовому ринку та відсоток. Наслідки зміни попиту і пропозиції на гроші.

Характеристика облікового ринку та його особливості. Характеристика міжбанківського ринку.

Основні терміни та поняття. Вартість грошей. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Рівновага на грошовому ринку. Швидкість обігу грошей. Норма відсотка. Обліковий відсоток. Депозитний відсоток. Онкольний кредит. Вексельний кредит. Депозитний сертифікат.

Тема 4. Грошові системи

Зміст теми. Поняття про грошову систему. Грошова система — форма організації грошового обороту. База формування і функціонування грошової системи. Центральний банк — інституційний центр грошової системи. Об'єкти регулятивного впливу грошової системи.

Призначення грошової системи та її місце в економічній системі країни.

Основні елементи економічної системи та їхня характеристика. Типи грошових систем, їхня еволюція.

Характеристика регульованих грошових систем. Система паперово-грошового та кредитного обігу. Відкриті та закриті грошові системи.

Форми організації безготівкових розрахунків за допомогою платіжних доручень, платіжних вимог доручень, чеків, акредитивів, векселів. Створення і розвиток грошової системи України.

Основні терміни та поняття. Грошова система та її елементи. Типи грошової системи. Види готівкових грошових знаків. Регламентація безготівкового обороту. Валютна система. Біметалізм. Монометалізм. Система кредитного обігу. Платіжне доручення. Платіжна вимога-доручення. Акредитив. Простий та переказний вексель. Розрахунковий чек. Елементи грошової системи України.

Тема 5. Інфляція і грошові реформи

Зміст теми. Суть і форми інфляції. Інфляція і дефляція. Етапи інфляційного процесу. Причини інфляції. Форми інфляції: повзуча інфляція; галопуюча інфляція; гіперінфляція; супергіперінфляція; їх дослідження. Зовнішні ознаки інфляції: відкрита інфляція, прихована інфляція; їхня характеристика.

Причини інфляції, монетарні та загальноекономічні чинники. Причини інфляції попиту. Причини фіскальної інфляції. Характерні ознаки інфляції витрат і її чинники.

Показники вимірювання інфляції. Особливості інфляційного процесу в Україні. Розвиток інфляційного процесу в Україні.

Методи регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Грошові реформи та методи їх проведення. Дефляційна політика. Політика доходів.

Основні терміни та поняття. Інфляція. Форми інфляції. Інфляція і дефляція. Показники вимірювання інфляції. Фіскальна інфляція. Індекс інфляції. Інфляція попиту. Інфляція пропозиції. Нуліфікація. Девальвація. Ревальвація. Деномінація.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи

Зміст теми. Поняття про валюту. Призначення і сфера використання валюти. Види валют: національна, іноземна. Суть і види валютних відносин.

Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку.

Валютні операції та їхня класифікація. Касові операції. Строкові валютні операції.

Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Розвиток валютної системи України. Валютний курс і конвертованість валют. Суть, основи формування і види валютного курсу. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валют.

Основні терміни та поняття. Валюта. Валютні операції. Валютний ринок. Валютне регулювання. Валютний курс. Фіксовані курси. Конвертованість валюти. Гнучкі (плаваючі) курси. Валютна інтервенція. Механізм регулювання валютного курсу. Валютні системи. Міжнародні розрахунки. Конверсійні операції. Форми міжнародних розрахунків. Валютні ризики і валютне регулювання. Форвардні операції. Ф'ючерсні операції. Опціонні операції. Валютний своп. Валютний арбітраж. Валютний механізм.

Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Зміст теми. Металістична теорія грошей. Розвиток металістичної теорії грошей. Основні представники металістичної теорії грошей. Меркантилісти як основні представники металістичної теорії грошей.

Номіналістична теорія грошей. Основні представники номіналізму. Вартісна теорія грошей у працях англійських вчених. Австрійська та Кейнсіанська школи в номіналізмі. Вклад Дж. Кейнса у вдосконалення теорії і практики застосування кількісної теорії грошей та розбудови кредитно-грошового механізму державного регулювання економіки.

Кількісна теорія грошей. Період зародження кількісної теорії грошей. Подальший розвиток кількісної теорії грошей у працях І. Фішера. Математичне рівняння Фішера.

Теорія інфляції. Кейнсіанська теорія інфляції. Монетаристська концепція інфляції.

Основні терміни та поняття. Металістична теорія. Номіналістична теорія. Рівняння І. Фішера. Кількісна теорія. Кейнсіанська модель. Монетаризм.

Тема 8. Кредит у ринковій економіці

Зміст теми. Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники кредиту та особливості їхнього прояву в різних галузях народного господарства.

Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі. Еволюція кредиту з розвитком суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Кредит—форма руху позичкового капіталу. Ознаки позичкового капіталу. Ринок позичкових капіталів. Позичковий відсоток.

Функціональна характеристика і типи кредитних відносин. Структура кредитних відносин.

Розвиток кредитних відносин в умовах трансформації економіки України. Функції кредиту та їх характеристика. Форми та види кредиту.

Форми кредиту, їхня характеристика. Товарна і грошова форми кредиту, їх використання. Переваги і недоліки кожної форми.

Види кредиту та їхня класифікація. Поняття про кредитну систему, її структура та складові. Кредитна система України як елемент інфраструктури грошового ринку. Складові елементи кредитної системи та їхня загальна характеристика.

Основні терміни та поняття. Сутність кредиту. Середня норма відсотка. Відсоткові ставки. Маржа. Позичковий капітал. Функції кредиту. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин. Кредитор. Позичальник. Кредитна операція. Форми кредиту. Вид кредиту. Міжгосподарський кредит. Банківський кредит. Державний кредит. Споживчий кредит. Іпотечний кредит. Кредитна система. Кредитний механізм.

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку

Зміст теми. Основні поняття про спеціалізовані фінансово-кредитні інститути (СФКІ), їхнє місце і роль у грошово-кредитній системі. Об'єктивні передумови та причини становлення і розвитку фінансово-кредитних установ як посередників на грошовому ринку.

Основні напрями діяльності сучасних фінансово-кредитних установ. Види, функції, принципи і типи операцій фінансово-кредитних організацій. Відмінності посередницької діяльності небанківських фінансово-кредитних установ від банківської діяльності.

Договірні фінансові посередники. Інвестиційні фінансові посередники. Інвестиційні фонди, їхня діяльність в Україні та правове забезпечення. Діяльність договірних посередників.

Страхові компанії, страховий бізнес і його розвиток в Україні та правове забезпечення.

Недержавні пенсійні фонди і механізм їхнього функціонування, їхня характеристика. Переваги і недоліки приватних пенсійних фондів. Їхня діяльність в Україні та правове забезпечення.

Основні терміни та поняття. Небанківські фінансово-кредитні установи України. Інвестиційний фонд. Позиково-ощадна асоціація. Кредитна спілка. Пенсійний фонд. Інвестиційна компанія. Фінансова компанія. Страхова компанія. Ломбард. Банківський консорціум. Банківський картель. Банківський трест.

Тема 10. Центральні банки

Зміст теми. Центральні банки, їх походження, призначення, функції та операції. Функції центральних банків, їхня характеристика.

Побудова, розвиток і діяльність Національного банку України (НБУ). Функції НБУ та їхній аналіз. Грошово-кредитна політика НБУ. Правова основа діяльності НБУ. Статутний капітал НБУ. Організаційні основи та структура.

Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення. Критерії стійкості. Поняття і значення стійкості банків. Нагляд і контроль за діяльністю банків. Страхування банківських депозитів і кредитів. Створення банківських резервів.

Основні терміни та поняття. Центральні банки. Кредитна система. Банківська система. Національний банк України. Грошово-кредитна політика. Функції НБУ.

Тема 11. Комерційні банки та їхні основні операції

Зміст теми. Класифікація і характеристика комерційних банків. Характеристика комерційних банків за формою власності. Необхідність об'єднання банків у систему. Економічна сутність банку, визначення сутності банку. Види банків. Групи банків. Аналіз за активами найбільших та великих банків України. Структура прибутку та рентабельності активів комерційних банків України. Поняття про банківську систему.

Основні терміни та поняття. Банк. Комерційний банк. Пасивні операції. Активні операції. Банківські ресурси. Банківська операція. Дворівнева банківська система. Депозит банківський. Ліквідність банківських активів. Інкасові операції. Акредитив. Акцептні операції. Переказні операції. Факторинг. Лізинг. Трестові операції.

Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною

Зміст теми. Загальна характеристика міжнародних валютно-кредитних установ. Сутність міжнародного кредиту. Об'єкти та суб'єкти міжнародного кредиту. Міжнародний валютний фонд (МВФ), його капітал та основні напрями діяльності. Процес кредитування, регулювання міжнародних валютних відносин і постійний нагляд за світовою економікою з боку МВФ. Співпраця України та МВФ.

Група Всесвітнього банку: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку та ін. Історія їх розвитку й аналіз основних напрямків діяльності.

Роль міжнародного кредиту в економічному розвитку.
Негативні наслідки розвитку міжнародного кредитування.

Фінанси міжнародних установ. Характеристика фінансів та основні етапи розвитку Організації Об'єднаних Націй. Європейський Союз та його інтеграційні процеси.

Міжнародні фінансові відносини та їхні грошові потоки. Строк міжнародного кредиту. Вартість міжнародного кредиту. Вид забезпечення.

Основні терміни та поняття. Міжнародний кредит. Об'єкти та суб'єкти міжнародного кредиту. Міжнародне валютне регулювання. Валютне регулювання. SDR. ECU. Валютні інтервенції. Світовий ринок позичкових капіталів. Світовий грошовий ринок. Світовий ринок капіталу.

Методичні вказівки до практичних занять та організації самостійної підготовки студентів до модульного тестування за темами

Тема «Сутність і функції грошей»

1 Походження, сутність і концепції виникнення грошей.

2 Форми грошей.

3 Функції грошей та їхня еволюція.

Література [14, 15, 19, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Представники раціоналістичної концепції грошей стверджують, що гроші виникли:

V1 внаслідок угоди між людьми або запроваджені законодавчими актами держави;

V2 стихійно, як результат еволюційного розвитку товарного виробництва й обміну;

V3 внаслідок угоди між купцями середньовічної Європи;

V4 стихійно, як результат євроінтеграції.

Q2 Виберіть правильне твердження:

V1 роль держави у процесі творення грошей визначальна, сама держава створює гроші як економічне явище;

V2 не держава створює гроші як економічне явище, а гроші є продуктом ринку;

V3 центральні банки мають вирішальну роль у творенні грошей;

V4 президенти мають вирішальну роль у творенні грошей.

Q3 Вартість повноцінних грошей:

V1 визначається вартістю матеріалу, з якого вони виготовлені;

V2 набувається виключно в обігу й істотно відхиляється від вартості матеріалу, з якого вони виготовлені;

V3 адекватна кількості товарів, які можна за них придбати;

V4 набувається виключно на фінансовому ринку.

Q4 Початковою вихідною формою повноцінних грошей були:

V1 товарні гроші;

V2 металеві гроші;

V3 паперові гроші;

V4 електронні гроші.

Q5 Демонетизація золота – це:

V1 втрата золотом грошових функцій;

V2 здатність золота негайно обмінюватись на товар;

V3 заміна золотих монет електронними грошима;

V4 заміна золотих монет срібними.

Q6 Банківські гроші, які існують у вигляді певних сум, записаних на рахунках економічних суб'єктів у банках, не мають речового виразу і вимірюються у безготівковій формі – це:

V1 вексель;

V2 чек;

V3 депозитні гроші;

V4 кредитні гроші.

Q7 Вартість грошей як грошей формується:

V1 на грошовому ринку під впливом попиту і пропозиції та виступає у формі відсотка;

V2 безпосередньо у сфері їх обігу, де гроші обмінюються на реальні блага, а вартість їх набуває форми купівельної спроможності;

V3 на фінансовому ринку під впливом попиту і пропозиції;

V4 немає правильної відповіді.

Q8 Вартість грошей як капіталу виступає у формі:

V1 відсотка;

V2 купівельної спроможності;

V3 ліквідності;

V4 немає правильної відповіді.

Q9 Виберіть визначення для поняття «ліквідність грошей»:

V1 здатність грошей брати участь у негайному обміні на будь-які блага;

V2 втрата золотом грошових функцій;

V3 купівельна спроможність грошей;

V4 здатність грошей виконувати свої функції.

Q10 Купівельна спроможність грошей

V1 збільшується у період інфляції;

V2 зменшується у період інфляції;

V3 зменшується у період дефляції;

V4 не піддається змінам залежно від інфляції або дефляції.

Q11 Засіб платежу – це функція, в якій гроші:

V1 обслуговують рух вартості в міжнародному економічному обороті;

V2 обслуговують погашення різноманітних боргових зобов'язань між суб'єктами економічних відносин;

V3 виступають як посередник в обміні товарів і забезпечують їх обіг;

V4 забезпечують вираження вартості товару.

Q12 Засіб нагромадження – це функція, в якій гроші:

V1 обслуговують погашення різноманітних боргових зобов'язань між суб'єктами економічних відносин;

V2 забезпечують вираження і вимірювання вартості товарів, надаючи їм форму ціни;

V3 виступають як посередник в обміні товарів і забезпечують їх обіг;

V4 обслуговують нагромадження вартості в її загальній абстрактній формі.

Q13 Міра вартості – це функція, в якій гроші:

V1 обслуговують погашення різноманітних боргових зобов'язань між суб'єктами економічних відносин;

V2 забезпечують вираження і вимірювання вартості товарів, надаючи їм форму ціни;

V3 виступають як посередник в обміні товарів і забезпечують їх обіг;

V4 обслуговують нагромадження вартості в її загальній абстрактній формі.

Q14 Маша купила в інтернет-магазині шкіряну сумку. Яку функцію у даному випадку виконують гроші?

V1 засобу обігу;

V2 засобу платежу;

V3 світових грошей;

V4 засобу нагромадження.

Q15 Маша сплатила комунальні послуги за гарячу воду. Яку функцію у даному випадку виконують гроші?

V1 засобу обігу;

V2 засобу платежу;

V3 світових грошей;

V4 засобу нагромадження.

Q16 У якій функції гроші обслуговують процес ціноутворення?

V1 засобу обігу;

V2 міри вартості;

- V3 засобу нагромадження;
- V4 засобу платежу.

Q17 Визначити, які гроші перебувають в обігу в Україні в сучасних умовах (вкажіть дві правильні відповіді):

- V1 повноцінні;
- V2 неповноцінні;
- V3 паперово-кредитні;
- V4 товарні.

Q18 Представники еволюційної концепції грошей стверджують, що гроші виникли:

- V1 внаслідок угоди між людьми або запроваджені законодавчими актами держави;
- V2 стихійно, як результат еволюційного розвитку товарного виробництва й обміну;
- V3 внаслідок угоди між купцями середньовічної Європи;
- V4 стихійно, як результат євроінтеграції.

Q19 Монометалізм — це:

- V1 грошова система, за якої тільки один вид металу виконує роль грошей;
- V2 еластичність грошового обігу;
- V3 оптимальна структура виробництва;
- V4 оперативне та ефективне регулювання грошової маси в країні відповідно до потреб грошового обігу.

Q20 Біметалізм — це:

- V1 грошова система, за якої два види металу виконують роль грошей;
- V2 еластичність грошового обігу;
- V3 оптимальна структура виробництва;
- V4 оперативне та ефективне регулювання грошової маси в країні відповідно до потреб грошового обігу.

Тема «Грошовий оборот і грошова маса»

1 Характеристика і структура грошового обороту.

2 Форми грошового обороту.

3 Грошова маса та її показники.

4 Закон грошового обігу.

Література [9, 10, 14, 15, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Процес безперервного руху грошей в усіх їх формах між суб'єктами економічних відносин – це:

V1 грошовий оборот;

V2 грошовий обіг;

V3 фіскально-бюджетний оборот;

V4 кредитний оборот.

Q2 На які сектори можна розділити грошовий оборот за економічним змістом його потоків?

V1 грошовий обіг, кредитний оборот, фіскально-бюджетний оборот;

V2 кредитний оборот, фіскально-бюджетний оборот;

V3 грошовий оборот, фіскально-бюджетний оборот;

V4 грошовий обіг, банківський оборот, фіскально-бюджетний оборот.

Q3 Закон грошового обігу визначає:

V1 швидкість обігу грошової одиниці;

V2 величину грошової маси;

V3 рівень інфляції;

V4 купівельну спроможність грошей.

Q4 Агрегат M_1 містить:

V1 готівку поза банками;

V2 вклади до запитання фізичних і юридичних осіб;

V3 готівку поза банками та вклади до запитання у національній валюті;

V4 строкові вклади в національній валюті.

Q5 Згідно з рівнянням Фішера кількість грошей, необхідна для забезпечення обігу товарів і послуг:

V1 прямо пропорційна ВВП та обернено пропорційна швидкості обігу грошової одиниці;

V2 прямо пропорційна швидкості обігу грошової одиниці та обернено пропорційна номінальному обсягу виробництва (внп);

V3 дорівнює кількості реалізованих у державі товарів;

V4 жодна з пропорцій не правильна.

Q6 Суб'єктами грошового обігу виступають (вказіть дві правильні відповіді):

V1 фінансові посередники;

V2 суб'єкти господарювання;

V3 домашні господарства;

V4 всі відповіді правильні.

Q7 Вхідними потоками сектора "державна" є:

V1 позики, податки;

V2 імпорт;

V3 гроші поза банками;

V4 заробітна плата.

Q8 Агрегат M_0 містить:

V1 депозити в іноземній валюті;

V2 строкові вклади в національній валюті;

V3 готівку поза банками;

V4 депозити до запитання.

Q9 Процес створення безготівкових грошей при кредитуванні банками клієнтури на основі вільних резервів, що надійшли до банку ззовні, — це:

V1 грошово-кредитний мультиплікатор;

V2 швидкість обігу грошей;

V3 грошовий оборот;

V4 інфляція.

Q10 Залучені ресурси комерційного банку становлять 2 млн грн, а норма обов'язкового резерву — 13 %. Якими будуть у цьому випадку кредитні ресурси комерційного банку?

- V1 2 млн грн;
- V2 300 тис. грн;
- V3 1740 тис. грн;
- V4 1000 грн.

Q11 Який з наведених виразів не може бути помилковим?

- V1 $M_2 = M_3 + M_1$;
- V2 $M_2 < M_1$;
- V3 $M_0 > M_1 + M_2$;
- V4 $M_3 > M_2$.

Q12 Яке з наведених тверджень не є правильним?

- V1 середня ліквідність M_3 менша за M_2 ;
- V2 у складі M_2 є елементи M_3 ;
- V3 середня ліквідність M_2 менша, ніж M_1
- V4 $M_3 > M_2$.

Q13 Частота переходу грошової одиниці від одного суб'єкта грошових відносин до іншого при обслуговуванні економічних операцій за певний період – це:

- V1 грошово-кредитний мультиплікатор;
- V2 швидкість обігу грошей;
- V3 грошовий оборот;
- V4 інфляція.

Q14 Якщо готівка на руках у населення становить 1000 тис. грн, вклади до запитання — 3000 тис. грн, строкові депозити — 2000 тис. грн, кошти за трастовими операціями банків — 5000 тис. грн, то M_2 становить:

- V1 6 000 тис. грн;
- V2 8000 тис. грн;
- V3 1000 тис. грн;
- V4 2000 тис. грн.

Q15 Грошовий агрегат M_1 визначається за формулою:

V1 M_0 та залишки коштів на поточних рахунках у національній валюті;

V2 M_0 — залишки коштів на строкових депозитах;

V3 M_0 та залишки коштів на строкових депозитах;

V4 немає правильної відповіді.

Q16 Вхідні грошові потоки сектора «сімейних господарств»:

V1 заощадження;

V2 податки;

V3 доходи;

V4 інвестиції.

Q17 Вхідні грошові потоки сектора «фірми» (вкажіть дві правильні відповіді):

V1 податки;

V2 кредити;

V3 виручка від реалізації;

V4 заощадження.

Q18 Грошова база – це:

V1 готівка, яка знаходиться у сейфах НБУ та комерційних банків;

V2 готівка поза банківською системою, у касах банків та резерви банків на коррахунках в НБУ;

V3 M_0 , готівка в касах банків, обов'язкові резерви комерційних банків на рахунках в НБУ;

V4 готівка в обігу та депозити до запитання.

Q19 Величина грошово-кредитного мультиплікатора визначається:

V1 обернено пропорційно грошовій базі;

V2 обернено пропорційно ставці норми обов'язкового резервування;

V3 як відношення загальної маси грошей в обороті (агрегат M_3) до обсягу грошової бази;

V4 як відношення грошей, які надійшли в банківську систему ззовні (додатковий резерв), до норми обов'язкового резервування.

Q20 У результаті дії грошово-кредитного мультиплікатора:

V1 збільшується ВВП;

V2 збільшується загальна маса грошей в обороті;

V3 збільшується агрегат M_0 ;

V4 збільшується грошова база.

Тема «Грошовий ринок»

1 Сутність та особливості функціонування грошового ринку.

2 Інституційна модель грошового ринку.

3 Структура грошового ринку.

4 Попит на гроші.

5 Пропозиція грошей.

6 Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та відсоток.

Література [9-14, 15, 19, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Ринок, на якому здійснюється купівля і продаж грошей як специфічного товару, формується попит, пропозиція та ціна на цей товар – це:

V1 фондовий ринок;

V2 грошовий ринок;

V3 валютний ринок;

V4 міжнародний ринок.

Q2 До неборгових інструментів грошового ринку відносять:

V1 акції;

V2 депозитні сертифікати;

V3 облігації;

V4 векселі.

Q3 За видами інструментів, що застосовуються для переміщення грошей від продавців до покупців, у грошовому ринку виділяють такі сегменти:

V1 ринок позичкових зобов'язань, ринок цінних паперів, валютний ринок;

V2 фондовий ринок, ринок банківських кредитів, ринок послуг небанківських фінансово-кредитних установ;

V3 ринок грошей, ринок капіталів;

V4 немає правильної відповіді.

Q4 За інституційними ознаками грошових потоків виділяють такі сектори грошового ринку:

V1 ринок позичкових зобов'язань, ринок цінних паперів, валютний ринок;

V2 фондовий ринок, ринок банківських кредитів, ринок послуг небанківських фінансово-кредитних установ;

V3 ринок грошей, ринок капіталів;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 За економічним призначенням грошових коштів, що купуються на грошовому ринку, виділяють такі сектори:

V1 ринок позичкових зобов'язань, ринок цінних паперів, валютний ринок;

V2 фондовий ринок, ринок банківських кредитів, ринок послуг небанківських фінансово-кредитних установ;

V3 ринок грошей, ринок капіталів;

V4 немає правильної відповіді.

Q6 Під попитом на гроші розуміють:

V1 бажання економічних суб'єктів мати у своєму розпорядженні певний запас грошей на певний момент;

V2 запас грошей, який економічні суб'єкти готові надати в тимчасове користування позичальникам;

V3 запас грошей, який економічні суб'єкти не готові надати в тимчасове користування позичальникам;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Запас грошей, який прагнуть мати у своєму розпорядженні економічні суб'єкти на певний момент часу, - це:

V1 пропозиція грошей;

V2 попит на гроші.

Q8 Сутність операцій на відкритому ринку полягає у тому, що:

V1 купуючи цінні папери на ринку, центральний банк впливає на кількість маси грошей в обороті;

V2 купуючи цінні папери на ринку, центральний банк не впливає на кількість маси грошей в обороті;

V3 встановлюючи обмеження на здійснення емісійно-касових операцій, центральний банк впливає на кількість маси грошей в обороті;

V4 всі відповіді правильні.

Q9 Що є об'єктом купівлі-продажу на грошовому ринку?

V1 золото;

V2 срібло;

V3 гроші як гроші і як капітал;

V4 кредит.

Q10 Як співвідносяться між собою ринок грошей і грошовий ринок?

V1 грошовий ринок є складовою частиною ринку грошей;

V2 ринок грошей є складовою частиною грошового ринку;

V3 ці два ринки функціонують відокремлено і паралельно;

V4 це дві назви одного і того ж ринку – фінансового.

Q11 Чим нижча ставка позичкового відсотка, тим:

V1 вищий попит на гроші;

V2 вища частка заощаджень;

V3 нижчий попит на гроші;

V4 більша інфляція.

Q12 Бажання економічних суб'єктів мати у своєму розпорядженні певну кількість платіжних засобів; загальна потреба ринку у грошових коштах, - це:

- V1 пропозиція грошей;
- V2 попит на гроші;
- V3 грошовий мультиплікатор;
- V4 грошовий потенціал.

Q13 Пропозиція грошей на макрорівні дорівнює:

- V1 агрегату M_2 ;
- V2 агрегату M_1 ;
- V3 загальній масі грошей в обороті;
- V4 грошовій базі.

Q14 У поповненні маси грошей в обороті беруть участь:

- V1 НБУ;
- V2 НБУ, банки, Міністерство фінансів;
- V3 банки, небанківські фінансово-кредитні установи;
- V4 НБУ та банки.

Q15 Загальна кількість грошей, які перебувають в обігу країни на даний момент часу, - це:

- V1 пропозиція грошей;
- V2 попит на гроші;
- V3 грошовий мультиплікатор;
- V4 грошовий потенціал.

Q16 Як впливає підвищення рівня відсоткової ставки на загальну масу грошей в обігу?

- V1 маса грошей збільшиться;
- V2 маса грошей зменшиться;
- V3 маса грошей не зміниться;
- V4 немає правильної відповіді.

Q17 При збільшенні норми обов'язкового резервування пропозиція грошей:

- V1 збільшується;
- V2 зменшується;
- V3 не змінюється;
- V4 дорівнює попиту на гроші.

Q18 Облікова ставка відсотка – це:

V1 відсоткова ставка, встановлена за облігаціями;

V2 відсоткова ставка, за якою НБУ надає кредити банкам;

V3 дивіденди;

V4 відсоткова ставка, встановлена за цінними паперами.

Q19 Канали прямого фінансування на грошовому ринку – це:

V1 переміщення коштів від банківських установ до споживачів;

V2 переміщення коштів від їх власників до споживачів через фінансових посередників;

V3 переміщення коштів від їх власників до споживачів через НБУ;

V4 переміщення коштів безпосередньо від їх власників до споживачів.

Q20 Канали опосередкованого фінансування на грошовому ринку – це:

V1 переміщення коштів від їх власників до споживачів в обмін на акції;

V2 переміщення коштів від їх власників до споживачів через фінансових посередників;

V3 переміщення коштів від їх власників до споживачів через НБУ;

V4 переміщення коштів від їх власників до споживачів в обмін на облігації.

Тема «Грошові системи»

1 Поняття та елементи грошової системи.

2 Еволюція грошових систем.

3 Форми безготівкових розрахунків.

4 Створення грошової системи України.

Література [9 - 15, 19, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Грошова система – це:

V1 сукупність платежів у національній та іноземній валютах;

V2 сукупність грошових потоків між юридичними і фізичними особами;

V3 форма організації грошового обігу, яка закріплена законодавством;

V4 те ж саме, що й грошовий оборот.

Q2 Які елементи включає грошова система у державі (вкажіть дві правильні відповіді)?

V1 назву грошової одиниці;

V2 види податків;

V3 фінансові установи, які діють у країні;

V4 масштаб цін.

Q3 Визначити інструмент грошово-кредитної політики НБУ:

V1 ВВП;

V2 норма обов'язкового резервування депозитів комерційних банків;

V3 операції на закритому ринку;

V4 усі відповіді правильні.

Q4 Визначити орган, що регулює грошовий оборот:

V1 центральний банк;

V2 Міністерство інфраструктури;

V3 податкові органи;

V4 митниця.

Q5 Що таке грошово-кредитна політика?

V1 регулювання економічної діяльності у сферах фінансів та банківської справи;

V2 регулювання і контроль банківської діяльності з боку держави;

V3 система заходів у грошово-кредитній сфері, спрямованих на забезпечення стабільності національної грошової одиниці;

V4 сукупність економічних, правових та організаційних заходів, здійснюваних центральним банком у галузі валютних відносин.

Q6 Визначити стратегічні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

V1 забезпечення коштами малого та середнього бізнесу;

V2 підпорядкування корпоративних інтересів окремих банків суспільним інтересам всієї банківської системи;

V3 зростання виробництва в країні;

V4 розвиток машинобудування.

Q7 Як впливає зниження облікової ставки центрального банку на грошову масу?

V1 прискорює зростання грошової маси у фізичних осіб;

V2 стримує зростання грошової маси в обороті;

V3 прискорює зростання грошової маси в юридичних осіб;

V4 стимулює зростання грошової маси в обороті.

Q8 Сеньйораж – це:

V1 відсоткова ставка по строкових депозитах фізичних осіб;

V2 різниця між ринковою ціною акції та її номіналом;

V3 прибутковість банківської операції;

V4 дохід, який одержує емітент платіжних засобів (грошей).

Q9 Сучасна грошова система ґрунтується на:

V1 золотому монометалізмі і паперових грошах;

V2 золотих грошах;

V3 кредитних грошах;

V4 повноцінних грошах.

Q10 Документ, який містить наказ платника банку про списання з його рахунка певної суми та перерахування її на рахунок одержувача, - це:

V1 платіжне доручення;

V2 платіжна вимога-доручення;

V3 розрахунковий чек;
V4 акредитив.

Q11 Комбінований розрахунковий документ, який об'єднує платіжну вимогу і платіжне доручення, - це:

V1 платіжне доручення;
V2 платіжна вимога-доручення;
V3 розрахунковий чек;
V4 акредитив.

Q12 Законодавча фіксація вагової кількості монетарного металу, що закріплюється за певною грошовою одиницею, — це:

V1 монометалізм;
V2 масштаб цін;
V3 біметалізм;
V4 валюта.

Q13 Грошова система, за якої національна грошова одиниця обмінюється на іноземну валюту, розмінну на золото, - це:

V1 система паралельної валюти;
V2 система подвійної валюти;
V3 система «кульгаючої» валюти;
V4 золотодевізний стандарт.

Q14 Які елементи не належать до грошової системи?

V1 грошова одиниця країни;
V2 масштаб цін;
V3 регламентація безготівкового обігу;
V4 немає правильної відповіді.

Q15 Розрахунковий документ, який містить доручення платника своєму банку перерахувати гроші банку одержувача для оплати товарів (послуг), отриманих від постачальника, лише за умови виконання одержувачем вимог, вказаних у документі:

V1 платіжне доручення;
V2 платіжна вимога-доручення;
V3 розрахунковий чек;
V4 акредитив.

Q16 Елементи грошової системи України — це:

- V1 комерційні банки;
- V2 держава;
- V3 види грошових знаків;
- V4 НБУ.

Q17 Форми безготівкових розрахунків — це:

- V1 акредитив;
- V2 платіжне доручення;
- V3 спот;
- V4 ф'ючерси.

Q18 Основні функції фіскально-бюджетної політики:

- V1 забезпечення сталості грошового обігу;
- V2 забезпечення грошима сфери обігу;
- V3 перерозподіл національного доходу;
- V4 стримування інфляції.

Q19 Біметалева грошова система — це система, за якої:

- V1 за золотом і сріблом закріплена роль загального еквівалента;
- V2 тільки за золотом закріплена роль загального еквівалента;
- V3 тільки повноцінні гроші виконують роль загального еквівалента;
- V4 оперативне та ефективне регулювання грошової маси в країні відповідає потребам грошового обігу.

Q20 Монометалізм — це:

- V1 грошова система, за якої тільки один вид металу виконує роль грошей;
- V2 еластичність грошового обігу;
- V3 оптимальна структура виробництва;
- V4 оперативне та ефективне регулювання грошової маси в країні відповідає потребам грошового обігу.

Тема «Інфляція і грошові реформи»

- 1 Інфляція: її сутність, причини, види й типи.
- 2 Вимірювання інфляції.
- 3 Розвиток та особливості інфляції в Україні.
- 4 Наслідки інфляції та антиінфляційна політика.
- 5 Грошові реформи та методи їх проведення.

Література [9 - 15, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Інфляція — властивість паперових нерозмінних грошей. Відповідно до темпів інфляції виділяють такі її різновиди:

- V1 повзуча;
- V2 галопуюча;
- V3 гіперінфляція;
- V4 всі відповіді правильні.

Q2 Інфляція попиту виникає в умовах:

- V1 неповної зайнятості;
- V2 наближення до повної зайнятості;
- V3 повної зайнятості;
- V4 зростання ВВП.

Q3 Інфляція витрат зумовлена:

- V1 зростанням споживчих витрат;
- V2 зростанням інвестиційних витрат;
- V3 зростанням виробничих витрат;
- V4 зростанням сукупних витрат.

Q4 Нуліфікація — це:

V1 оголошення державою знецінених паперових грошей недійсними;

V2 проведення спеціальних антиінфляційних і стабілізаційних заходів у країні, без вилучення з обороту грошової одиниці;

V3 укрупнення національної грошової одиниці без зміни її найменування;

V4 зростанням сукупних витрат.

Q5 Стагфляція:

V1 спричинена підвищенням цін під впливом сукупного попиту;

V2 визначається пропорційною зміною цін на різні товари;

V3 це інфляція, що супроводжується стагнацією виробництва й одночасно зростанням рівня цін і безробіття;

V4 спричинена підвищенням цін під впливом сукупної пропозиції.

Q6 При зниженні темпу інфляції до 5% за місяць інфляція стане:

V1 помірною;

V2 галопуючою;

V3 гіперінфляцією;

V4 повзучою.

Q7 Падіння темпів інфляції призводить до зниження цін:

V1 так;

V2 ні;

V3 ці процеси не пов'язані між собою;

V4 зазвичай так.

Q8 Головна функція грошової реформи - це:

V1 впровадження нового зразка купюри;

V2 заміна масштабу цін;

V3 конфіскація грошей у населення;

V4 стабілізація грошового обігу.

Q9 Девальвація — це:

V1 зниження курсу національних грошей щодо іноземних валют;

V2 збільшення курсу національних грошей щодо іноземних валют;

V3 укрупнення національної грошової одиниці без зміни її найменування;

V4 оголошення державою знецінених паперових грошей недійсними.

Q10 Ревальвація — це:

V1 зниження курсу національних грошей щодо іноземних валют;

V2 збільшення курсу національних грошей щодо іноземних валют;

V3 укрупнення національної грошової одиниці без зміни її найменування;

V4 оголошення державою знецінених паперових грошей недійсними.

Тема «Валютний ринок і валютні системи»

1 Сутність валюти та її конвертованість.

2 Валютний курс і способи його визначення.

3 Валютний ринок: суть та основи його функціонування.

4 Валютна система та її розвиток.

5 Формування валютної системи України.

Література [9 - 15, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Грошова одиниця, що використовується як міжнародна розрахункова одиниця, засіб обігу та платежу, - це:

V1 міжнародна торгова валюта;

V2 міжнародна резервна валюта;

V3 валюта;

V4 національна валюта.

Q2 Валютні відносини містять:

V1 експорт товару, імпорт товару, функціонування валюти у зовнішньоекономічній торгівлі та отримання і надання з-за кордону позик;

V2 надання економічної і технічної допомоги за кордон;

V3 укладання угод щодо купівлі-продажу валют та укладення контрактів у вільній конвертованій валюті (ВКВ);

V4 всі відповіді правильні.

Q3 Чинники, що впливають на валютний курс:

V1 стабільність держави;

V2 рівень інфляції;

V3 попит і пропозиція на валютному ринку;

V4 всі відповіді правильні.

Q4 Здатність валюти вільно використовуватись для будь-яких операцій та обміну на інші валюти – це:

V1 конвертованість;

V2 часткова конвертованість;

V4 внутрішня конвертованість;

V5 зовнішня конвертованість.

Q5 Валютні угоди на короткострокову (до 48 годин) доставку валюти з негайною оплатою - це:

V1 спот;

V2 форвард;

V3 ф'ючерс;

V4 своп.

Q6 Співвідношення всієї сукупності надходжень з-за кордону та платежів за кордон за певний проміжок часу – це:

V1 платіжний баланс;

V2 баланс поточних операцій;

V3 торговий баланс;

V4 баланс послуг і некомерційних платежів.

Q7 Державно-правова форма організації міжнародних валютних відносин – це:

- V1 валютна система;
- V2 світова валютна система;
- V3 національна валютна система;
- V4 регіональна валютна система.

Q8 До методів валютного регулювання належать:

- V1 девальвація;
- V2 ревальвація;
- V3 інфляція;
- V4 дефолт.

Q9 Пряме втручання центрального банку (ЦБ) країни у функціонування валютного ринку через продаж-купівлю іноземної валюти – це:

- V1 валютна девальвація;
- V2 валютна ревальвація;
- V3 валютна інтервенція;
- V4 інфляція.

Q10 Спеціальні міжнародні грошові одиниці, емісія яких здійснюється міжурядовими валютно-кредитними організаціями, - це:

- V1 національна валюта;
- V2 іноземна валюта;
- V3 колективна валюта;
- V4 світова валюта.

Q11 Ревальвація — це:

- V1 зниження курсу національних грошей щодо іноземних валют;
- V2 збільшення курсу національних грошей щодо іноземних валют;
- V3 укрупнення національної грошової одиниці без зміни її найменування;
- V4 немає правильної відповіді.

Q12 Нуліфікація — це:

V1 оголошення державою знецінених паперових грошей недійсними;

V2 проведення спеціальних антиінфляційних і стабілізаційних заходів у країні, без вилучення з обороту грошової одиниці;

V3 укрупнення національної грошової одиниці без зміни її найменування;

V4 немає правильної відповіді.

Q13 Девальвація — це:

V1 зниження курсу національних грошей щодо іноземних валют;

V2 збільшення курсу національних грошей щодо іноземних валют;

V3 укрупнення національної грошової одиниці без зміни її найменування;

V4 немає правильної відповіді.

Q14 Валютні операції з датою валютування на другий робочий банківський день з дня укладання угоди мають назву:

V1 угоди today;

V2 угоди tomorrow;

V3 угоди spot;

V4 угоди swap.

Q15 Основна ознака резервної валюти — це:

V1 вільноконвертована валюта;

V2 іноді конвертована валюта;

V3 частково конвертована валюта;

V4 неконвертована валюта.

Q16 Валютний курс — це:

V1 ціна, що формується під час реалізації товарів на аукціонах;

V2 ціна, за якою цінні папери котирують і продають на фондовій біржі;

V3 ціна грошової одиниці однієї країни, визначена в грошових одиницях іншої країни;

V4 ціна, за якою купують і продають облигації.

Q17 Валютний ринок – це сегмент грошового ринку, на якому об'єктом купівлі–продажу є:

V1 валютні цінності;

V2 цінні папери;

V3 гроші;

V4 кредити.

Q18 Що означає часткова конвертованість валюти?

V1 національну валюту обмінюють на іноземну з певними обмеженнями;

V2 конвертація національної валюти дозволена тільки для резидентів;

V3 конвертація національної валюти дозволена тільки для нерезидентів;

V4 можливість вільного обміну національної валюти на іноземну для всіх категорій власників.

Q19 Що означає внутрішня конвертованість валюти?

V1 національну валюту обмінюють на іноземну з певними обмеженнями;

V2 конвертація національної валюти дозволена тільки для резидентів;

V3 конвертація національної валюти дозволена тільки для нерезидентів;

V4 конвертація національної валюти поширюється тільки на платежі за поточними операціями.

Q20 Ціною на валютному ринку є:

V1 відсотковий дохід;

V2 валютний курс;

V3 валютний режим;

V4 фіксинг.

Тема «Кредит у ринковій економіці»

- 1 Необхідність і сутність кредиту.
- 2 Роль кредиту в умовах ринкової економіки.
- 3 Функції кредиту.
- 4 Форми та види кредиту.
- 5 Позичковий відсоток, його сутність та основні види.
- 6 Поняття про кредитну систему.

Література [2-8,14, 15, 19, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Функції сучасного кредиту:

- V1 розподільча, наповнююча, конвертаційна;
- V2 перерозподільча; емісійна; контрольньо-стимулююча;
- V3 захисна, фінансова, облікова;
- V4 контрольна, облікова, захисна.

Q2 Принципи кредитування:

- V1 формування вільної вартості, розміщення вільної вартості в позички;
- V2 формування ринкової вартості, розміщення вільної вартості в позички;
- V3 цільове призначення, строковість;
- V4 цільове призначення, строковість, повернення, платність, забезпеченість.

Q3 Міжгосподарський кредит включає:

- V1 банківський, лізинговий, факторинговий, тимчасову фінансову допомогу, аванси покупців;
- V2 комерційний, дебіторсько-кредиторську заборгованість, тимчасову фінансову допомогу;
- V3 комерційний підвексель, державний кредит, тимчасову фінансову допомогу.

Q4 Хто встановлює розмір відсоткової ставки за кредитами комерційних банків?

V1 Міністерство фінансів України;

V2 комерційний банк;

V3 центральний банк;

V4 грошовий ринок.

Q5 Споживчий кредит надається:

V1 на створення запасів споживчих товарів у торговельній мережі;

V2 торговим організаціям на компенсацію їх витрат, пов'язаних з продажем товарів у розстрочку;

V3 населенню на придбання нерухомості;

V4 населенню на задоволення будь-яких його споживчих потреб.

Q6 Які економічні наслідки має тривале і швидке зростання норми позичкового відсотка?

V1 зниження ефективності виробництва;

V2 зростання рентабельності підприємств-клієнтів банків;

V3 зростання прибутковості банків;

V4 жодних наслідків не матиме.

Q7 Чому сільськогосподарські підприємства відчувають дуже велику потребу в кредитуванні?

V1 бо працюють збитково;

V2 бо не встигли накопичити власного капіталу;

V3 бо працюють з низькою рентабельністю;

V4 бо мають надзвичайно великі коливання потреби в оборотному капіталі.

Q8 Маржа – це:

V1 одна із банківських операцій при міжнародних розрахунках;

V2 перевищення відсоткової ставки, яку стягує банк за кредит, над ставкою, яку він сплачує за залучені кошти;

V3 вид кредиту, пов'язаний з операціями банку з цінними паперами;

V4 зростання прибутковості банків.

Q9 Комерційний кредит надається:

- V1 одним підприємством іншому у товарній формі;
- V2 комерційним банком юридичним і фізичним особам;
- V3 банками на здійснення його клієнтами комерційних (торговельних) операцій;
- V4 Міністерством економіки.

Q10 Надання Національним банком України кредитів комерційним банкам:

- V1 збільшує масу грошей в обігу;
- V2 не має відношення до обсягу грошової маси;
- V3 завжди викликає інфляційні процеси в країні.
- V4 завжди призводить до інфляції;

Q11 За допомогою кредиту перерозподіляються:

- V1 вартість у всіх її формах;
- V2 тільки грошові кошти;
- V3 матеріальні цінності;
- V4 золоті запаси фізичних осіб.

Q12 Базова (облікова) ставка відсотка в Україні визначається:

- V1 грошовим ринком;
- V2 комерційними банками;
- V3 валютними біржами;
- V4 центральним банком.

Q13 Комерційний кредит — це:

V1 позичковий капітал банку у грошовій формі, що передається у тимчасове користування на умовах повернення, строковості, платності;

V2 надання позичкових капіталів одних країн іншим у тимчасове користування на засадах оплати та повернення у домовлені строки;

V3 товарна форма кредиту, що надається продавцями покупцям у вигляді відстрочування платежу за продані товари, надані послуги;

V4 позичковий капітал Міністерства економіки у грошовій формі, що передається у тимчасове користування на умовах повернення, строковості, платності.

Q14 Іпотечний кредит — це:

V1 кредит під заставу цінних паперів;

V2 кредит під заставу нерухомості;

V3 кредит під заставу товару;

V4 кредит під заставу землі.

Q15 Який вид кредиту виконує антипаційну (емісійну) функцію?

V1 банківський;

V2 комерційний;

V3 міжнародний;

V4 споживчий.

16 Що є джерелом сплати позикового відсотка?

V1 позиковий капітал;

V2 дохід кредитора;

V3 дохід на позиковий капітал;

V4 прибуток позичальника.

Q17 Макроекономічні чинники, що впливають на розмір відсоткової ставки:

V1 розмір кредиту, цільовий характер та облікова ставка ЦБ;

V2 попит і пропозиція на кредитному ринку, облікова ставка ЦБ, рівень інфляції;

V3 рівень ризику, строк кредиту та забезпеченість;

V4 прибуток позичальника.

Q18 Мікроекономічні чинники, що впливають на розмір відсоткової ставки:

V1 розмір кредиту, рівень ризику та строк кредиту;

V2 попит і пропозиція на кредитному ринку;

V3 облікова ставка ЦБ, рівень інфляції, забезпеченість і цільовий характер;

V4 прибуток позичальника.

Q19 Зазвичай вищою є:

V1 норма позичкового відсотка на вклади і депозити, ніж норма позичкового відсотка за кредитами;

V2 норма позичкового відсотка за кредитами, ніж норма позичкового відсотка на вклади і депозити;

V3 правильної відповіді немає;

V4 облікова ставка ЦБ, ніж норма позичкового відсотка за кредитами.

Q20 Формами забезпечення кредитів можуть бути:

V1 застава рухомого та нерухомого майна;

V2 цінні папери;

V3 гарантія і поручництво;

V4 усі відповіді правильні.

Тема «Фінансові посередники грошового ринку»

1 Фінансові посередники та їхнє місце в структурі фінансового ринку.

2 Спеціалізовані небанківські кредитно-фінансові установи.

Література [1-8,14, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Спеціалізована небанківська фінансово-кредитна установа, що надає позики під заставу рухомого майна, - це:

V1 інвестиційна компанія;

V2 лізингова компанія;

V3 ломбард;

V4 небанківська фінансово-кредитна установа.

Q2 Фінансовий посередник, що спеціалізується на купівлі у фірм прав на вимогу боргу, - це:

V1 факторингова компанія

V2 лізингова компанія;

V3 банк;

V4 небанківська фінансово-кредитна установа.

Q3 Фінансовий посередник, що спеціалізується на управлінні вільними грошовими коштами інвестиційного призначення, - це:

V1 інвестиційна компанія;

V2 лізингова компанія;

V3 банк;

V4 небанківська фінансово-кредитна установа.

Q4 Спеціалізована фінансово-кредитна установа, яка за власні або залучені кошти придбуває предмети тривалого користування (машини, обладнання, устаткування, споруди) з метою передання їх у довгострокову оренду або оренду з викупом, як правило, на тривалий час 5–10 років і більше, іншим економічним суб'єктам для використання ними у виробничій сфері, - це:

V1 інвестиційна компанія;

V2 лізингова компанія;

V3 банк;

V4 небанківська фінансово-кредитна установа.

Q5 На кредитуванні продажу споживчих товарів спеціалізується такий небанківський інститут кредитної системи, як:

V1 трастова компанія;

V2 фінансова компанія;

V3 ломбард;

V4 кредитна спілка.

Q6 Фінансове посередництво – це:

V1 банківські операції з надання кредитів;

V2 банківські операції з фінансування інвестицій;

V3 акумуляція вільних грошей на грошовому ринку та розміщення їх серед позичальників;

V4 операції зі створення депозитів.

Q7 Діяльність фінансових посередників спрямована на:

V1 поповнення державного бюджету;

V2 забезпечення функціонування комерційних банків;

- V3 розвиток страхової справи;
- V4 переміщення позичкових капіталів в економіці.

Q8 До фінансових посередників в Україні належать (вказіть дві правильні відповіді):

- V1 страхові компанії;
- V2 промислові підприємства;
- V3 фізичні особи;
- V4 ломбарди.

Q9 Визначте мету діяльності комерційного банку:

- V1 залучення депозитів та надання кредитів;
- V2 сплата податку державі;
- V3 отримання прибутку;
- V4 ведення касових операцій.

Q10 Що є об'єктом купівлі-продажу на грошовому ринку:

- V1 золото;
- V2 срібло;
- V3 гроші як гроші і як капітал;
- V4 кредит.

Тема «Центральні банки»

- 1 Загальна характеристика центральних банків.
- 2 Функції центральних банків.
- 3 Національний банк України та його функції.
- 4 Грошово-кредитна політика НБУ.
- 5 Валютна політика та роль НБУ в її реалізації.

Література [1, 9-15, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Співвідношення всієї сукупності надходжень з-за кордону та платежів за кордон за певний проміжок часу, - це:

- V1 платіжний баланс;

- V2 баланс поточних операцій;
- V3 торговий баланс;
- V4 баланс послуг і некомерційних платежів.

Q2 Головна функція НБУ - це:

- V1 проведення грошової кредитної політики (ГКП);
- V2 забезпечення стабільності національної грошової одиниці;
- V3 монопольне здійснення емісії національної валюти;
- V4 кредитор останньої інстанції для банків.

Q3 За статусом НБУ є:

- V1 філією;
- V2 комерційним банком;
- V3 юридичною особою;
- V4 представництвом.

Q4 Органами, які здійснюють керування діяльністю НБУ, є (вкажіть дві правильні відповіді):

- V1 Дирекція;
- V2 Правління;
- V3 Рада;
- V4 немає правильної відповіді.

Q5 Національний банк підзвітний (вкажіть дві правильні відповіді):

- V1 Президенту;
- V2 Верховній Раді;
- V3 уряду;
- V4 нікому не підпорядковується.

Q6 Основними економічними засобами і методами грошово-кредитної політики НБУ є регулювання обсягу грошової маси через:

- V1 операції з цінними паперами на відкритому ринку;
- V2 рефінансування комерційних банків;
- V3 керування золотовалютними резервами;
- V4 всі відповіді правильні.

Q7 Безпосередній вплив на пропозицію грошей мають:

V1 ЦБ;

V2 комерційні банки;

V3 клієнти банків;

V4 всі відповіді правильні.

Q8 Який зв'язок між рівнем відсоткової ставки та обсягом маси грошей в обігу?

V1 прямий;

V2 обернений;

V3 зв'язок відсутній;

V4 всі відповіді правильні.

Q9 Які операції необхідно проводити ЦБ, якщо потрібно збільшити грошову масу в обігу?

V1 продавати державні цінні папери;

V2 знизити норму обов'язкових резервів, облікову ставку, купувати державні цінні папери;

V3 підвищити норму обов'язкових резервів;

V4 підвищити облікову ставку.

Q10 Право монопольної емісії банкнот належить:

V1 спеціалізованим банкам;

V2 комерційним банкам;

V3 страховим компаніям;

V4 центральному банку.

Q11 Якщо центральний банк купує іноземну валюту на валютному ринку, то він прагне:

V1 збільшити масу грошей в обігу;

V2 зменшити масу грошей в обігу;

V3 посилити контроль за діяльністю комерційних банків;

V4 зменшити курс національної валюти.

Q12 Принцип побудови банківської системи в Україні:

V1 дворівневий;

V2 багаторівневий;

V3 однорівневий;

V4 трирівневий.

Q13 Рішення про створення Національного банку України на базі Української республіканської контори Держбанку СРСР прийнято:

- V1 20 березня 1991 р.;
- V2 25 березня 1992 р.;
- V3 20 березня 2000 р.;
- V4 20 березня 1989 р.

Q14 Які ланки кредитної системи беруть участь у створенні грошей (вкажіть дві правильні відповіді):

- V1 небанківські кредитні установи;
- V2 центральні банки;
- V3 комерційні банки;
- V4 всі відповіді правильні.

Q15 Як обсяг надлишкових резервів, що є у розпорядженні комерційних банків, впливає на їх здатність розширювати пропозицію грошей?

- V1 чим більше надлишкових резервів, тим менше потенціал банківської системи;
- V2 чим більше надлишкових резервів, тим більше потенціал банківської системи;
- V3 не існує взаємозв'язку;
- V4 чим менше надлишкових резервів, тим більше потенціал банківської системи.

Q16 У чому полягає головне завдання діяльності центрального банку?

- V1 забезпечення сталості національних грошей;
- V2 обслуговування комерційних банків;
- V3 обслуговування уряду;
- V4 контроль та регулювання стану грошового ринку.

Q17 Які з нижченаведених цілей відносяться до тактичних цілей (вкажіть дві правильні відповіді)?

- V1 збільшення маси грошей в обігу;
- V2 зниження ставки облікового відсотка;
- V3 стабілізація цін;
- V4 зниження рівня валютного курсу.

Q18 Грошово-кредитна політика - це:

V1 сукупність заходів центробанку, спрямованих на регулювання попиту на гроші;

V2 сукупність заходів уряду, спрямованих на регулювання грошового ринку;

V3 комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України шляхом використання відповідних засобів і методів;

V4 зниження рівня валютного курсу.

Q19 Якщо центральний банк купує іноземну валюту на валютному ринку, то він прагне:

V1 збільшити масу грошей в обігу;

V2 зменшити масу грошей в обігу;

V3 посилити контроль за діяльністю комерційних банків;

V4 зменшити курс національної валюти.

Q20 При збільшенні норми обов'язкового резервування пропозиція грошей:

V1 збільшується;

V2 зменшується;

V3 не змінюється;

V4 буде дорівнювати зовнішньому боргу держави.

Тема «Комерційні банки та їхні основні операції»

1 Еволюція та розвиток комерційних банків в Україні.

2 Класифікація і характеристика комерційних банків.

3 Операції та ресурси комерційних банків.

4 Основні показники ефективності та прибутковості діяльності банку.

Література [2-8, 14-18, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Джерелами формування ресурсної бази банку є:

- V1 статутний і резервний капітал;
- V2 нерозподілений прибуток;
- V3 депозити, міжбанківські кредити;
- V4 усі відповіді правильні.

Q2 Головне джерело зростання власного капіталу банку в разі використання методу внутрішніх джерел поповнення капіталу – це:

- V1 статутний капітал;
- V2 резервний капітал;
- V3 нерозподілений прибуток;
- V4 депозити, міжбанківські кредити.

Q3 Перевагою методу внутрішніх джерел поповнення власного капіталу є:

- V1 відсутність витрат на залучення капіталу ззовні;
- V2 простота застосування;
- V3 незалежність від кон'юнктури ринку;
- V4 усі відповіді правильні.

Q4 Власні кошти, залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань, - це:

- V1 основні засоби;
- V2 інші фінансові активи;
- V3 резерви;
- V4 капітал банку.

Q5 До власних коштів банку належать:

- V1 акціонерний і резервний капітал;
- V2 нерозподілений прибуток;
- V3 нерозподілений прибуток, акціонерний і резервний капітал;
- V4 акціонерний капітал і нерозподілений прибуток.

Q6 Формування статутного капіталу банку здійснюється:

V1 тільки грошовими коштами;

V2 грошовими коштами та майном;

V3 грошовими коштами, майном, майновими та немайновими правами;

V4 грошовими коштами та цінними паперами.

Q7 Власний капітал банку поділяється на:

V1 основний капітал і резервний фонд;

V2 основний капітал і субординований борг;

V3 основний і додатковий капітал;

V4 статутний капітал і додатковий капітал.

Q8 Банк приймає від вкладника на депозит:

V1 готівкові та безготівкові кошти;

V2 гроші в іноземній та національній валюті;

V3 банківські метали;

V4 усі відповіді правильні.

Q9 Операції, за допомогою яких банки формують свої фінансові ресурси для проведення активних операцій, є:

V1 інвестиційними;

V2 кредитними;

V3 емісійними;

V4 пасивними.

Q10 Низький рівень дивідендів призводить до (вкажіть дві правильні відповіді):

V1 зниження ринкової вартості акцій;

V2 впливу акціонерного капіталу банку;

V3 сповільнення процесу накопичення власного капіталу;

V4 зростання попиту на акції.

Q11 Недепозитним джерелом формування банківських ресурсів є:

V1 отримання міжбанківських кредитів;

V2 операції РЕПО;

V3 емісія цінних паперів власного боргу;

V4 усі відповіді правильні.

Q12 Цінний папір, який засвідчує майнові права його власника, включаючи право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів і право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на керування акціонерним товариством, а також немайнові права, - це:

- V1 облігація;
- V2 акція;
- V3 вексель;
- V4 інвестиційний сертифікат.

Q13 Сукупність цінних паперів, придбаних банком у ході активних інвестиційних операцій, - це:

- V1 інвестиційний портфель;
- V2 первинні резерви;
- V3 вторинні резерви;
- V4 інвестиційний фонд.

Q14 Довгострокові активи, що утворюються за рахунок власних ресурсів, не надають безпосереднього прибутку, але без яких не можлива організація банківської діяльності, - це:

- V1 первинні резерви;
- V2 вторинні резерви;
- V3 оборотні фонди;
- V4 основні фонди.

Q15 Кредитний портфель із ступенем ризику поділяють на:

- V1 стандартний і субстандартний;
- V2 стандартний і сумнівний;
- V3 стандартний, субстандартний і безнадійний;
- V4 стандартний, під контролем, субстандартний, сумнівний і безнадійний.

Q16 Операції, спрямовані на розміщення і використання наявних у банку власних та залучених ресурсів з метою одержання прибутку при раціональному розподілі ризиків за окремими видами операцій та підтриманні необхідного рівня ліквідності, є:

- V1 пасивними;
- V2 активними;
- V3 комісійно-посередницькими;
- V4 консультаційними.

Q17 Не відносяться до активних операцій:

- V1 депозитні;
- V2 кредитні;
- V3 інвестиційні;
- V4 усі відповіді правильні.

Q18 Активи банку відображають у балансі за:

- V1 алфавітом;
- V2 розміром;
- V3 ступенем ліквідності;
- V4 призначенням.

Q19 Позичка банку, що передається у тимчасове користування на умовах забезпеченості, повернення, строковості, платності та цільового характеру використання, - це:

- V1 лізинг;
- V2 факторинг;
- V3 форфейтинг;
- V4 кредит.

Q20 За організаційно-правовою формою діяльності комерційні банки поділяються на:

- V1 державні та приватні;
- V2 пайові та змішані;
- V3 ПАТ і кооперативні;
- V4 немає правильної відповіді.

Тема «Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною»

1 Загальна характеристика міжнародних валютно-кредитних установ.

2 Фінанси міжнародних установ.

3 Міжнародні розрахунки та валютне регулювання.

Література [14, 15, 20].

Тестові завдання для підготовки до модульного контролю

Q1 Скільки валют включено до “валютного кошика” спеціальних прав запозичення (СПЗ)?

V1 три;

V2 п'ять;

V3 чотири;

V4 сім.

Q2 Процес емісії СПЗ відбувається шляхом їх нарахування на спеціальні рахунки кожної країни-члена МВФ пропорційно до:

V1 обсягів їхнього державного боргу;

V2 суми дефіциту їхнього платіжного балансу;

V3 розміру їхньої квоти у МВФ;

V4 суми запозичень у МВФ.

Q3 За яким критерієм визначено перелік валют, що формують “валютний кошик” СПЗ?

V1 валюти країн, що володіють найбільшими обсягами золотовалютних резервів;

V2 валюти країн-членів Європейського Союзу;

V3 валюти країн з максимальними обсягами експорту та часткою в офіційних резервах країн-членів МВФ;

V4 валюти усіх країн-членів МВФ.

Q4 Яка з перелічених країн першою здійснила перехід до золотого монометалізму?

V1 Німеччина;

V2 Росія;

V3 Англія;

V4 Франція.

Q5 Одна з особливостей Ямайської валютної системи полягає у тому, що:

V1 світовими грошима проголошено умовну одиницю євро;

V2 монети вийшли з обігу;

V3 долар втратив своє місце у системі міжнародних розрахунків;

V4 золото перетворилося на товар.

Q6 Використання плаваючих валютних курсів для національних грошових одиниць почалося після запровадження:

V1 Бреттон-Вудської валютної системи;

V2 Ямайської валютної системи;

V3 Латинського монетного союзу;

V4 системи подвійної валюти.

Q7 Форми співробітництва України з Міжнародним валютним фондом (вкажіть дві правильні відповіді):

V1 Україна робить внески до статутного капіталу МВФ;

V2 Україна отримує кредити від МВФ;

V3 Україна повністю фінансує МВФ.

Q8 Міжнародний валютний фонд – це:

V1 група споріднених міжнародних організацій, до якої входять Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Багатостороння агенція гарантування інвестицій, Міжнародний центр урегулювання інвестиційних конфліктів;

V2 міжнародна валютно-кредитна організація, яка має статус спеціалізованої установи ООН, створена у 1944 р. з метою регулювання валютно-кредитних відносин між державами-членами і надання їм фінансової допомоги у разі дефіциту платіжного балансу у вигляді короткострокового кредитування;

V3 європейська економічна та політична співдружність, яка складається з 15 країн-членів: Бельгії, Данії, Німеччини, Фінляндії, Франції, Греції, Великобританії, Ірландії, Італії, Люксембургу, Нідерландів, Австрії, Португалії, Швеції та Іспанії;

V4 міждержавний банк, створений у 2013 р. як міжнародний банк центральних банків.

Q9 У готівковий обіг євро запроваджено:

V1 з 1994 р.;

V2 з 1998 р.;

V3 з 1999 р.;

V4 з 2002 р.

Q10 Міжнародний валютний фонд створений:

V1 1867 р. на Паризькій конференції;

V2 1922 р. на Генуезькій конференції;

V3 1944 р. на Бреттон-Вудській конференції;

V4 1976 р. на Ямайській конференції.

Q11 До цілей створення МВФ не належить:

V1 сприяння розвитку міжнародного співробітництва у валютно-фінансовій сфері;

V2 підтримання стабільних валютних курсів держав-учасниць;

V3 сприяння підтриманню рівноваги платіжних балансів держав-учасниць;

V4 заборона доступу держав-учасниць до ресурсів МВФ.

Q12 До складу Групи Світового банку не входить:

V1 Міжнародна асоціація розвитку;

V2 Міжнародний центр урегулювання інвестиційних суперечок;

V3 Міжнародна фінансова корпорація;

V4 Банк міжнародних розрахунків.

Q13 Коли і з якою метою створено Європейський банк реконструкції та розвитку?

V1 1991 р. для підтримки створення і розвитку приватного сектора;

V2 1930 р. для сприяння співробітництву між центральними банками;

V3 1958 р. для сприяння розвитку найменш розвинених районів країн Європейського Союзу;

V4 1946 р. для надання середньо- і довгострокових кредитів під гарантії урядів.

Q14 Що є джерелом ресурсів МВФ?

V1 внески до статутного капіталу МВФ країн-членів;

V2 кошти від офіційних органів;

V3 кошти, залучені на приватному ринку позичкових капіталів;

V4 всі відповіді правильні.

Q15 Яким чином визначають паритет купівельної спроможності валюти?

V1 за умовну одиницю приймають одиницю іноземної валюти, до якої прирівнюють певну кількість національних грошових одиниць;

V2 за умовну одиницю беруть одиницю національної валюти і до неї прирівнюють певну кількість одиниць іноземної валюти;

V3 встановлюють співвідношення між двома валютами, яке визначають через їхній курс до третьої валюти;

V4 встановлюють співвідношення між двома валютами за їх купівельною спроможністю відносно певного набору товарів і послуг.

Питання теоретичного характеру для самостійного опрацювання студентами

1 Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.

2 Еволюція форм вартості за К. Марксом.

3 Характеристика форм вартості грошей в епоху бартерного обміну.

4 Характеристика грошової форми вартості.

5 Особливості грошового обігу повноцінних грошей, причини демонетизації золота та срібла.

6 Характеристика паперових грошей, неповноцінні гроші.

7 Риси грошей як специфічного товару, загального еквівалента.

8 Поняття грошових потоків, їх види.

9 Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот.

10 Визначення функціональних форм грошей.

- 11 Методика визначення грошових агрегатів у США.
- 12 Методика визначення грошових агрегатів у країнах Європейського Союзу.
- 13 Методика визначення грошових агрегатів в Україні.
- 14 Показники достатності забезпечення економіки грошовою масою.
- 15 Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий оборот.
- 16 Форми безготівкових розрахунків в Україні.
- 17 Сутність та види електронних грошей відповідно до українського законодавства.
- 18 Механізм формування попиту на грошовому ринку.
- 19 Механізм формування пропозиції на грошовому ринку.
- 20 Регулювання грошового обігу в Україні.
- 21 Поняття грошової бази, банківських резервів та їх зв'язок із грошовою пропозицією.
- 22 Механізм встановлення рівноваги на грошовому ринку.
- 23 Еволюція грошових систем.
- 24 Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи.
- 25 Регулювання грошового обігу.
- 26 Інструменти прямого впливу на параметри грошового обігу.
- 27 Інструменти опосередкованого впливу на параметри грошового обігу.
- 28 Операції на відкритому ринку як інструмент регулювання грошового обігу в Україні.
- 29 Політика облікової ставки як інструмент регулювання грошового обігу в Україні.
- 30 Політика мінімальних резервів як інструмент регулювання грошового обігу в Україні.
- 31 Сутність грошово-кредитної політики центрального банку.
- 32 Цілі грошово-кредитної політики.
- 33 Правила досягнення цілей ГКП.
- 34 Сутність фіскально-бюджетної політики.
- 35 Поняття монетизації бюджетного дефіциту.
- 36 Кейнсіанська теорія інфляції.

- 37 Монетаристська концепція інфляції.
- 38 Теорія інфляції, викликаної надлишковими витратами виробництва.
- 39 Види протиінфляційних заходів, їх характеристика.
- 40 Еволюція світової валютної системи.
- 41 Здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку.
- 42 Валютний дилінг у банках.
- 43 Правила переказу іноземної валюти за межі України.
- 44 Види міжнародних розрахунків на валютному ринку.
- 45 "Сеньйораж" і монетизація бюджетного дефіциту.
- 46 Таргетування.
- 47 Передавальний механізм впливу грошей на реальну економіку.
- 48 Моделі впливу пропозиції грошей на економіку в короткостроковому періоді.
- 49 Моделі впливу пропозиції грошей на економіку в довгостроковому періоді.
- 50 Практика регулювання пропозиції грошей та її вплив на розвиток економічних відносин.

Список літератури

- 1 Закон України «Про Національний банк України» № 679-XIV від 20.05.1999 р. (із змінами та доповненнями). - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
- 2 Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 р. (із змінами та доповненнями). - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
- 3 Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 р. № 4452-VI. - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
- 4 Закон України «Про кредитні спілки» від 2001 р. - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.
- 5 Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV. - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
- 6 Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 р. № 1057-IV. - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
- 7 Закон України «Господарський кодекс України» від 16.01.2003 № 436-IV. - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
- 8 Закон України «Про заставу» від 02.10.1992 р. № 2654-XII. - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>
- 9 Алексеев І. В., Колісник М. К., Вівчар О. Й. та ін. Гроші та кредит: Навч. посібник. — Львів: Вид-во нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. — 168 с.
- 10 Гроші та кредит / За ред. М. І. Савлука. — К.: Либідь, 2006. — 598 с.
- 11 Гроші та кредит: Підручник / А. І. Щетинін — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 432 с.
- 12 Гроші та кредит: Підручник / А. В. Демківський — К.: ДАКОР, 2007. — 528 с.
- 13 Гроші та кредит: Підручник / Б. С. Івасів — Тернопіль; К.: КонДор, 2008. — 528 с.
- 14 Гроші та кредит: Навч. посібник / Д. І. Коваленко. — К.; ТОВ "Центр учбової літератури", 2011. — 320 с.

15 Зайцев О. В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посібник. — Суми: Вид-во СумДУ, 2010. — 179 с.

16 Калініченко Л. Л. Банківська справа: Навч. посібник / Л. Л. Калініченко, Н. М. Островерх. - Харків: УкрДАЗТ, 2010.- 138 с.

17 Калініченко Л. Л. Основи банківської та інвестиційної справи: Навч. посібник. — Харків: УкрДАЗТ, 2010. - 206 с.

18 Калініченко Л. Л. Банківська система: Навч. посібник. - Харків: УкрДУЗТ, 2015. - 249 с.

19 Колесников О. В., Бойко Д. І., Коковіхіна О. О. Історія грошей та фінансів: Навч. посібник. - 2-ге вид., випр. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 140 с.

20 Калініченко Л. Л. Гроші і кредит: Навч. посібник / Л. Л. Калініченко, О. О. Коковіхіна, Д. І. Бойко, І. М. Войтов. - Харків: УкрДУЗТ, 2016. - 234 с.

